

Ustawa o Urzędzie Katastru, Geodezji i Kartografii i zasobach geodezyjno-kartograficznej dokumentacji terenu

Przedstawiamy projekt roboczy z 7 listopada 1995 r.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zakres działania centralnej administracji rządowej właściwej w sprawach z dziedziny katastru, geodezji i kartografii oraz określa ogólne zasady gromadzenia, prowadzenia i udostępniania geodezyjnej i kartograficznej dokumentacji terytorium kraju.

Art. 2.1. Obraz powierzchni kraju jest dobrem naturalnym, stanowiącym walor gospodarczy, z którego wykorzystaniem wiąże się podlegający ochronie ważny interes ekonomiczny państwa.

Art. 2.2. Do przedstawiania powierzchni kraju w formie kartometrycznych zobrazowań kartograficznych i fotogrametrycznych, o szczegółowości (dokładności) opracowania nie większej niż na to pozwala skala 1:5 000, realizowanych zarówno w technice analogowej, jak i technice cyfrowej, upoważniona jest państwowa służba geodezyjna i kartograficzna.

Art. 2.3. Własność zbiorów danych o terenie, których pozyskanie finansowane było ze środków publicznych jest prawem przynależnym Skarbowi Państwa, bez względu na technikę przechowania, prezentowania i udostępniania tych zbiorów.

Art. 3.1. Państwowa służba geodezyjna i kartograficzna zakłada i utrzymuje w stałej gotowości użytkowej państwowy układ odniesień przestrzennych.

Art. 3.2. Państwowy układ odniesień przestrzennych służy cywilnym celom związanym z przestrzenną lokalizacją obiektów i zjawisk, nawigacją, pracami inżynieryjnymi o zasięgu ponadlokalnym oraz związanymi z urzędową kartografią i systemami informacji geograficznej.

Art. 3.3. Państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej przysługuje wyłączność na udostępnianie współrzędnych punktów terenowych państwowego układu odniesień przestrzennych w zakresie osnów podstawowych i na udostępnianie innych geoinformacji oraz na prowadzenie dla celów cywilnych prac związanych z nawiązywaniem tego układu do podobnych układów o zasięgu kontynentalnym i światowym.

Art. 4.1. Dla całego kraju zakłada się kataster, tj. usystematyzowaną urzędową rejestrację stanów faktycznych w zakresie praw rzeczowych związanych z jednoznacznie zidentyfikowanymi i opisanymi nieruchomościami.

Art. 4.2. Kataster daje rękojmię wiarygodności informacji jedynie w przedmiocie zgodności ewidencjonowanych danych z prawomocnymi dokumentami przedstawionymi organowi prowadzącemu operat katastralny przez sądy, notariaty lub osoby mające w tym zakresie interes prawny.

Art. 4.3. Katastralny opis nieruchomości wykonywany jest w sposób zabezpieczający możliwość różnorodnego wykorzy-

stania zgromadzonych danych, w tym zwłaszcza do celów podatkowych, wieczystoksięgowych, statystycznych i rynkowego obrotu nieruchomościami.

Art. 4.4. Operat katastralny, składający się z rejestrów, mapy oraz pomocniczych wykazów i skorowidzów, stanowi integralną część zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Art. 4.5. Kataster prowadzony jest w formule ewidencji gruntów i budynków, która stanowi integralną część krajowego systemu informacji o terenie.

Art. 5. Kompetencje ministra obrony narodowej, w zakresie wykonywania opracowań geodezyjnych i kartograficznych dla potrzeb obronności kraju, określają odrębne przepisy.

Rozdział 2

Państwowa służba geodezyjna i kartograficzna

Art. 6.1. Tworzy się Urząd Katastru, Geodezji i Kartografii, zwany dalej „Urzędem”.

Art. 6.2. Urząd jest państwową jednostką organizacyjną.

Art. 6.3. Pracami Urzędu kieruje Główny Geodeta Kraju.

Art. 7.1. Główny Geodeta Kraju jest centralnym organem administracji państwowej właściwym w sprawach: zasobu geodezyjnego i kartograficznego, katastru, pomiarów i opracowań geodezyjnych, wykonywania fotogrametrycznych zdjęć powierzchni kraju i opracowań fotogrametrycznych, wydawnictwa urzędowych (oficjalnych) map terytorium Polski oraz systemów informatycznych operujących pozyskaną metodami geodezyjnymi i fotogrametrycznymi, przestrzennie zorientowaną informacją o terenie.

Art. 7.2. Głównego Geodetę Kraju powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek właściwego ministra.

Art. 7.3. Liczbę i tryb powoływania zastępców Głównego Geodety Kraju określa statut Urzędu.

Art. 7.4. Główny Geodeta Kraju, w drodze zarządzeń, ustala szczegółowe zasady wykonywania poszczególnych zadań przypisanych państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej oraz wymagania stawiane opracowaniom przyjmowanym do zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Art. 8.1. Do podstawowych zadań Urzędu Katastru, Geodezji i Kartografii należy:

1) kształtowanie i realizowanie długofalowej polityki państwa w sferze działalności geodezyjnej i kartograficznej służącej zaspokajaniu informacyjnych potrzeb cywilnego aparatu państwowego, gospodarki narodowej i obywateli w zakresie usystematyzowanej wiedzy o:

a) topografii terytorium kraju,

b) przebiegu granic państwa, granic jednostek podziału administracyjnego i granic nieruchomości,

- c) położeniu sieci technicznego uzbrojenia terenu,
 - d) przedmiotach i uprawach składających się na zagospodarowanie terenu,
 - e) podmiotach władających składnikami zagospodarowania terenu;
- 2) utrzymywanie ładu prawnego i technicznego w sferze działalności geodezyjnej i kartograficznej, w tym zwłaszcza rynkowej oraz zabezpieczenie na tym polu ochrony indywidualnych interesów obywateli i interesu Skarbu Państwa;
- 3) koordynacja, w zakresie kompetencji Głównego Geodety Kraju, działań administracji ogólnej, państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej oraz wyspecjalizowanych służb resortowych i branżowych;
- 4) reprezentowanie interesów Polski na polu, podejmowanych przez narodowe służby geodezyjne i kartograficzne, międzynarodowych przedsięwzięć, związanych w szczególności z integracją europejskich systemów informacyjnych i wymianą usług oraz informacji i materiałów z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;
- 5) inicjowanie postępu organizacyjnego i technicznego w ramach krajowego systemu informacji o terenie;
- 6) uczestniczenie w pracach związanych ze strategicznymi inwestycjami gospodarczymi oraz dyspozycyjność w stosunku do bieżących informacyjnych potrzeb rządu.

Art. 8.2. Szczegółowy zakres zadań określa statut Urzędu, który nadaje Prezes Rady Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 9.1. Główny Geodeta Kraju nadzoruje Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz nadaje mu regulamin organizacyjny w drodze zarządzenia.

Art. 9.2. Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej może być jednostką skomercjalizowaną przy zachowaniu pełnej dyspozycyjności wobec Głównego Geodety Kraju.

Art. 9.3. Do wykonywania określonych zadań Urzędu Katastru, Geodezji i Kartografii Główny Geodeta Kraju może tworzyć jednostki organizacyjne działające na zasadach prawa handlowego.

Art. 10. Pracownicy Urzędu Katastru, Geodezji i Kartografii oraz pracownicy Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej stanowią państwową służbę geodezyjną i kartograficzną.

Art. 11. Angażowanie na kontraktach wieloletnich geodezyjnego bądź kartograficznego wykonawstwa rynkowego, do wykonywania określonych zadań rzeczowych (opracowań) państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej nie jest zamówieniem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz.U. Nr 76, poz. 344).

Art. 12.1. Przy Urzędzie Katastru, Geodezji i Kartografii działają:

- 1) Komisja Ustalania Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych,
- 2) Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych poza granicami Polski.

Art. 12.2. Główny Geodeta Kraju, w drodze zarządzenia, określa skład osobowy, tryb i zakres działania ciał kolegialnych wymienionych w ust. 1.

Rozdział 3

Zasób geodezyjny i kartograficzny

Art. 13.1. Zasób geodezyjny i kartograficzny pełni służebną funkcję wobec administracyjnych struktur państwowych oraz jest zapleczem dokumentacyjnym całego wykonawstwa geodezyjno-kartograficznego i z tego względu jego funkcjonowanie nie może ulec zawieszeniu.

Art. 13.2. Zasób geodezyjny i kartograficzny funkcjonuje w ścisłym powiązaniu z przeznaczonymi do powszechnego dostępu komputerowymi bazami danych krajowego systemu informacji o terenie, przy

tym stanowi dla tych baz podstawę do weryfikacji i uwierzytelniania zawartych w nich danych.

Art. 13.3. Zasób geodezyjny i kartograficzny dzieli się na zasób państwowy i zasoby terenowe.

Art. 14.1. Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, zwany też „Zasobem państwowym”, tworzy się ze źródłowej dokumentacji geodezyjno-kartograficznej (operatów prac) o szczegółowości (dokładności) opracowania odpowiadającej skali 1:5 000 lub mniejszej, z kartograficznej dokumentacji wydawniczej, z negatywów i diapozytywów zdjęć fotogrametrycznych, z materiałów teledetekcyjnych, z katalogów bądź kartotek punktów podstawowych osnów geodezyjnych, z danych osnowy grawimetrycznej i magnetycznej, z wykazów współrzędnych punktów granic państwa i granic podziału administracyjnego, z rejestrów, wykazów oraz z innych opracowań o zasięgu ponadregionalnym, których wykonanie – techniką analogową bądź cyfrową – finansowane było ze środków publicznych.

Art. 14.2. Zasób państwowy tworzą też autonomiczne, skomputeryzowane banki danych i komputerowe bazy danych, zakładane i prowadzone przez państwową służbę geodezyjną i kartograficzną.

Art. 14.3. Zasób państwowy prowadzi Główny Geodeta Kraju, a jego gromadzeniem, bieżącą obsługą i udostępnianiem zajmuje się Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie.

Art. 15.1. Terenowe zasoby geodezyjne i kartograficzne, zwane też „zasobami terenowymi”, tworzy się ze źródłowej dokumentacji geodezyjno-kartograficznej (operatów prac) o szczegółowości (dokładności) opracowania odpowiadającej skalom większym od 1:5 000, z katalogów lub kartotek punktów szczegółowych osnów geodezyjnych, z wykazów współrzędnych punktów granicznych nieruchomości i z innych opracowań o zasięgu lokalnym, których wykonanie – techniką analogową bądź cyfrową – finansowane było ze środków publicznych.

Art. 15.2. Terenowe organy administracji państwowej upoważnione do prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego określają odrębne przepisy.

Art. 15.3. Postanowienia art. 14. ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 16.1. Prywatny inwestor, na którego zlecenie wykonano opracowanie geodezyjno-kartograficzne, powinien je odstąpić ośrodkowi dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej w tej części, która kwalifikuje się do wykorzystania dla sporządzenia bądź aktualizacji podstawowej (zasadniczej) mapy kraju.

Art. 16.2. Warunki odstąpienia zasobowi geodezyjnemu i kartograficznemu prywatnej dokumentacji geodezyjno-kartograficznej ustala się w trybie negocjacyjnym, przy czym odpłatność z tego tytułu nie może przekroczyć 50% bezpośrednich kosztów pozyskania odpowiadających danych.

Art. 16.3. Odpłatność, o której mowa w ust. 2, nie dotyczy opracowań geodezyjno-kartograficznych, dla których obowiązek przekazania do zasobu terenowego wynika z odrębnych przepisów.

Art. 17.1. W zakresie praw autorskich i wydawniczych do opracowań państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej

w imieniu Skarbu Państwa występuje Główny Geodeta Kraju.

Art. 17.2. Reprodukowanie techniką poligraficzną lub cyfrową, rozpowszechnianie na nośnikach papierowych (pokrewnych) lub magnetycznych oraz przy użyciu teleinformatycznych środków łączności, sieciowe rozprowadzanie danych, materiałów i opracowań wchodzących w skład zasobu geodezyjnego i kartograficznego wymaga pisemnej zgody organu prowadzącego konkretny zasób.

Art. 17.3. Organ prowadzący zasób geodezyjny i kartograficzny odmawia zgody, o której mowa w ust. 2, o ile występujący o nią nie przyjmie oferowanych warunków finansowych transakcji sprzedaży danych i praw rzeczowych, bądź udostępniane dane i materiały zamierza użyć na cele konkurencyjne wobec opracowań państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej.

Art. 18.1. Do jednorazowego wykorzystania przez uprawnionego wykonawcę prac geodezyjno-kartograficznych, dane i materiały zasobu geodezyjnego i kartograficznego udostępnia się odpłatnie według cen ryczałtowych.

Art. 18.2. Dane, materiały i opracowania wchodzące w skład państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego mogą być sprzedawane w obrocie detalicznym.

Art. 18.3. Sprzedaż składników zasobu państwowego do celów komercyjnych bądź dla założenia komputerowych baz danych, wykorzystywanych poza państwową służbą geodezyjną i kartograficzną, wymaga zawarcia umowy cywilnoprawnej z wyraźnym określeniem rodzaju i zakresu odstępowanych prac.

Art. 18.4. Ogólnie obowiązujące zasady ustalania cen ryczałtowych, pobierania opłat za czynności związane z prowadzeniem i obsługą zasobu oraz pobieranie opłat za informacje udostępniane przez systemy informatyczne bazujące na zasobie geodezyjnym i kartograficznym określa Główny Geodeta Kraju w drodze zarządzenia.

Rozdział 4

Odpowiedzialność karna

Art. 19. Kto opracowania państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej bądź dane i materiały pochodzące z zasobu geodezyjnego i kartograficznego, bez wymaganej zgody lub bez zawarcia odpowiedniej umowy cywilnoprawnej z organem prowadzącym Zasób, wykorzystuje dla osiągnięcia korzyści majątkowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 20. Kto wykonuje opracowania zastrzeżone ustawą dla państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej, bądź materiały podlegające obowiązkowemu przekazaniu do zasobu geodezyjnego i kartograficznego gromadzi w celu wielokrotnego wykorzystania do świadczenia odpłatnych usług, względnie opracowania państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej lub dane i materiały pochodzące z zasobu geodezyjnego i kartograficznego wykorzystuje do innych celów niż przewiduje to umowa zawarta z organem prowadzącym Zasób – podlega karze pozbawienia wolności do 1 roku, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 21. Kto wykonując prace geodezyjno-kartograficzne, dane i materiały zasobu geodezyjnego i kartograficznego udostępnione do jednorazowego wykorzystania w sposób przewidziany w zgłoszeniu roboty, wykorzystuje w celach zarobkowych do wykonania również innych robót – podlega karze grzywny, a za

trzecim razem traci uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w ramach usług geodezyjnych i kartograficznych.

Art. 22.1. Powiadomienie prokuratora o zaistnieniu okoliczności opisanych w art. 19, 20, 21, a wskazującym na czyny przestępcze wymierzone w interes Skarbu Państwa, dokonuje z urzędu organ prowadzący zasób geodezyjny i kartograficzny.

Art. 22.2. Powiadomienia, o którym tu mowa, należy dokonać bezpośrednio po powzięciu wiadomości o przestępstwie, jednak przed upływem 3 lat od daty zaniechania przez podejrzanego działań objętych art. 19, 20 i 21 ustawy.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 23.1. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. Nr 30, poz. 163 i Nr 43, poz. 241; z 1990 r. Nr 34, poz. 198 oraz z 1991 r. Nr 103, poz. 446) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 3 ust. 3 pkt. 1, art. 7 ust. 2, art. 10 ust. 1 i 5, art. 17, art. 19 ust. 2, art. 25 ust. 3, art. 40 ust. 3 pkt. 1, art. 41 ust. 5 pkt. 1, art. 44 ust. 4 oraz art. 45 ust. 3, w różnych przypadkach wyrazy „Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa” zastępuje się, użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Główny Geodeta Kraju”;

2) użyte w art. 8, art. 19 ust. 1, art. 26 ust. 2 i ust. 3, art. 28 ust. 4, art. 40 ust. 5, art. 45 ust. 5, w różnych przypadkach wyrazy „Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa” zastępuje się, użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Minister Administracji Publicznej”;

3) skreśla się :

a) art. 2 pkt. 10, art. 7 ust. 1 pkt. 4 i 5, art. 18, art. 19 ust. 1 pkt. 3 i 4, art. 40 ust. 2 i ust. 5 pkt. 1 i 3 oraz art. 48 ust. 1 pkt. 4,

b) w art. 7 ust. 1 pkt. 2 wyrazy: „oraz mapy zasadniczej”,

c) w art. 10 ust. 6 wyrazy: „oraz innych wykonawców działających na zlecenie tych jednostek”,

d) w art. 12 wyraz: „państwowego”,

e) w art. 40 ust. 3 wyrazy: „i państwowego”, oraz w pkt. 1 wyrazy: „ – w zakresie zasobu centralnego”,

f) w art. 40 ust. 4 wyraz: „państwowego”,

g) w art. 40 ust. 5 pkt. 2 wyraz: „państwowego”,

h) w art. 41 ust. 4 wyraz: „państwowego”,

i) w art. 45 ust. 1 wyrazy „Minister Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa lub z jego upoważnienia”.

4) w art. 41 ust. 2 wyrazy : „z zasobu centralnego” zastępuje się wyrazami „z zasobu państwowego”.

5) otrzymują nowe brzmienie:

a) art. 2 pkt. 8: „8) ewidencji gruntów i budynków – rozumie się przez to kataster, tj. urzędowy spis i opis nieruchomości oraz podmiotów związanych z nieruchomościami poprzez określone prawa rzeczowe”,

b) art. 6.: „6. 1. Terenowe organy administracji państwowej, prowadzą w I lub II instancji, sprawy:

1) podstawowej (zasadniczej) mapy kraju,

2) ewidencji gruntów i budynków,

3) geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu,

4) podziałów i rozgraniczenia nieruchomości,

5) terenowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego”.

Art. 23.2. Podział kompetencji między organami stopnia podstawowego i wojewódzkiego regulują odrębne przepisy.

Art. 24. W ustawie z dnia 20 grudnia 1989 r. o utworzenie urzędu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Dz.U. Nr 73, poz. 434 i z 1991r. Nr 7, poz. 24) w art. 3 ust. 1 skreśla się pkt. 7.

Art. 25. Traci moc zarządzenie Ministrów Administracji i Gospodarki Przestrzennej oraz Obrony Narodowej z dnia 18 czerwca 1984r. w sprawie przekazywania danych geodezyjnych i materiałów kartograficznych na potrzeby obrony kraju (nie publikowane).

Art. 26. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych ustawą, pozostają w mocy dotychczasowe przepisy, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996r.

Uzasadnienie

Projekt ustawy „o urzędzie katastru, geodezji i kartografii oraz zasobach geodezyjno-kartograficznej dokumentacji terenu” jest komplementarny z pakietem ustaw rozpoczynających reformę centralnej administracji rządowej. Jest również w pełni zgodny z doktryną decentralizacji zadań państwowych realizowanych praktycznie na szczeblu wojewódzkim, a nawet lokalnym. W szczególności uwzględnia nowy stan prawny wynikający z ustawy o zakresie działania dużych miast.

Inaczej niż ma to zwykle miejsce przy ustanawianiu urzędów państwowych, projektowana ustawa nie może się ograniczyć do rozstrzygnięcia kwestii kompetencyjno-organizacyjnych. Dzie-

je się tak za sprawą istotnych niedoregulowań wielu kwestii merytorycznych, rzutujących na możliwość bezwzględnego podjęcia skutecznych działań przez nowo utworzony rząd. Stan prawny w dziedzinach szeroko rozumianej geodezji i kartografii odpowiada bowiem czasom, kiedy oczywiste było, że wszystkie dobra naturalne i wytworzone przez tzw. sektor uspołeczniony należą do państwa (tj. są wspólne!), a margines interesów jednostkowych i grupowych był rzeczywiście znikomy. Ponadto finansowane z tej samej kasy, państwowa administracja i państwowe przedsiębiorstwa, zgodnym wysiłkiem realizowały wspólne zadania z zakresu informacyjnej infrastruktury państwowej. Dziś mamy administrację rządową i samorządową, a bardzo nieliczne już przedsiębiorstwa państwowe działają wyłącznie na zasadach rynkowych. Wzmiankowane zadania państwowe zaś pozostały, a nawet zwiększyły się, w związku z transformacją ustrojową i rewolucją informacyjną, którą obecnie przeżywamy.

Zwiększenie liczby terenowych ośrodków decyzyjnych w zakresie zadań państwowych, których jednolite wykonywanie w całym kraju jest podstawą określonego porządku prawno-technicznego, wymaga organizacyjnego wzmocnienia centralnej administracji rządowej, przede wszystkim w zakresie jej zdolności do efektywnego wykonywania koordynacji i nadzoru. W sferze administracyjnej działalności geodezyjno-kartograficznej pozostaje ponadto przeprowadzenie złożonych przedsięwzięć technicznych dotyczących obszaru całego kraju oraz aktywne uczestniczenie w stale pogłębiającej się współpracy międzynarodowej na tle działań integrujących Europę w płaszczyźnie systemowych rozwiązań infrastrukturalnych. Z wymienionych względów konieczne staje się utworzenie urzędu centralnego, który

GEOZET

GEOZET

GEOZET

GEOZET

GEOZET

GEOZET

PROFESJONALNY SPRZĘT KREŚLARSKI FIRM STANDARDGRAPH – MECANORMA

Tuszografy nowej generacji, tusze, szablony liternicze, szablony kształtu, tuszografy do ploterów, myjki ultradźwiękowe, pomocniczy sprzęt kreślarski.

**NAJWYŻSZA JAKOŚĆ!
NAJNIŻSZE CENY!**

„GEOZET” s. c.
01- 018 Warszawa
ul. Wolność 2a
tel. 38-41-83, fax 38-61-77

skupiałby w swojej gestii całość funkcji koordynacyjnych w ramach krajowego systemu informacji o terenie. W przypadku przyjęcia rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy należy oczekiwać spójnego i sprawniejszego niż dotychczas sterowania przebiegiem tak ważnych dla gospodarki narodowej przedsięwzięć, jak założenie wielofunkcyjnego katastru, przejście na europejski układ odniesień przestrzennych, sporządzenie numerycznej mapy gospodarczej kraju, opracowanie „cywilnej” edycji map topograficznych kraju, utworzenie komputerowych baz danych katastralnych i geograficznych oraz przeprowadzenie ogólnej informatyzacji krajowego systemu informacji o terenie.

Kierowanie tworzonym urzędem powierza się technokracie – Głównemu Geodecie Kraju, instytucji prawnej o utrwalonym już w kraju autorytecie, m.in. poprzez autoryzowanie map i innych prestiżowych wydawnictw oficjalnych.

Z UKGiK związana jest państwowa służba geodezyjna i kartograficzna o charakterze administracji społecznej. Jej organizację i zadania określały kolejne dekrety z lat 1945, 1952 i 1956, a aktualnie ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne.

W nowych rozwiązaniach ustrojowych, dzielących realizację poszczególnych zadań ogólnokrajowych między administrację rządową i samorządową, zachodzi konieczność ograniczenia zakresu działania państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej do zadań realizowanych centralnie. Proponuje się dokonać tego w formie przewidzianej art. 10. Działające w organach terenowych i innych urzędach centralnych pojedyncze osoby bądź zespoły wykonujące zorientowane zawodowo czynności administracyjne będące można określić mianem administracji geodezyjnej, z ewentualnym dodatkiem: „rządowa” względnie „samorządowa”.

Podstawy egzystencji działającej centralnie państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej, a zarazem kanony polityki państwa w kluczowych dziedzinach działalności UKGiK określają przepisy rozdziału pierwszego. Ich sformułowanie staje się koniecznością w warunkach gospodarki rynkowej. Bez tych rozstrzygnięć nie ma wystarczających podstaw prawnych do ochrony interesu społecznego i narodowego w zakresie sposobu wykorzystywania wyników stałych inwestycji państwowych w geodezyjno-kartograficzne dokumentowanie przestrzeni kraju. Zgodnie z art. 17 Główny Geodeta Kraju ma być w tej dziedzinie głównym egzekutorem określonych praw majątkowych Skarbu Państwa. W zakresie zasobów terenowych jego uprawnienia obejmują właściwe miejscowo organy administracji ogólnej. Sankcje, niezbędne ze względu na skalę zagrożeń, jakie stworzył rynek usług geodezyjno-kartograficznych i informatyka geodezyjna, stawiają im do dyspozycji przepisy rozdziału czwartego. Dla stworzenia państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej właściwych warunków do wykonywania m.in. wysoce specjalistycznych i zaawansowanych technologicznie zadań wprowadza się przepisy art. 9 ust. 2 i art. 11. Pierwszy z nich otwiera drogę do samofinansowania się niektórych zadań Służby i powstrzymywania odpływu wysoko kwalifikowanych kadr o profilu technicznym. Drugi z tych przepisów jest próbą stworzenia UKGiK niezbędnych warunków do przeciwdziałania technologicznej degradacji specjalistycznego wykonawstwa ukierunkowanego na pracę dla rządu oraz stanowi pewne zabezpieczenie przed nieuchronną, w aktualnym stanie rzeczy, perspektywą zatrudniania do tego rodzaju prac lepiej oprzyrządowanych firm zagranicznych. Ten pesymistyczny scenariusz zakłada też wye-

liminowanie niedoinwestowanych polskich firm z międzynarodowego rynku dużych robót geodezyjno-kartograficznych.

Utworzenie nowego urzędu centralnego musi być powiązane z uporządkowaniem jego bezpośredniego otoczenia. Stąd okazały się niezbędne interwencje w dwie istniejące ustawy (art. 23 i 24) oraz przypisanie zespołu uprawnień tworzonemu właśnie urzędowi Ministra Administracji Publicznej (art. 7 ust. 2 i art. 23 pkt. 2). Jednak najważniejsze rozstrzygnięcia w tym zakresie dotyczą zmiany dotychczasowych zasad gromadzenia, prowadzenia i udostępniania zasobu dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej.

Przed wszystkim trzeba zwrócić uwagę na artykuł, który narusza dotychczasową zasadę obligatoryjnego przekazywania do Zasobu wszystkich podstawowych opracowań geodezyjno-kartograficznych, bez względu na źródło ich finansowania. Wobec wprowadzonej w 1989 r. konstytucyjnej gwarancji ochrony własności prywatnej w pewnych okolicznościach zasada ta musi budzić istotne wątpliwości. Proponowany przepis zdaje się usuwać całkowicie, choć bez wątplenia komplikuje, finansową obsługę Zasobu.

Wobec dokonanego już rozdrobnienia Zasobu konieczne staje się wprowadzenie zasad ogólnych ujętych w art. 13, których oczywistość nie zawsze dociera do praktyki samorządowej opartej na zadaniach zleconych przez administrację rządową. W tym miejscu warto przypomnieć, że terenowe zasoby dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej warunkują egzystencję rynkowego wykonawstwa związanego z usługami geodezyjno-kartograficznymi. Proponowane zapisy, choć bardzo ogólne, pozwolą jednak na dyscyplinowanie działalności ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej oraz będą stanowić podwalinę dla racjonalnej informatyzacji krajowego systemu informacji o terenie.

Status „zasobu państwowego”, pozostającego w gestii centralnej administracji rządowej, podtrzymany jest jedynie w odniesieniu do dotychczasowego „zasobu centralnego”. Nadal obsługiwać go będzie Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie, co potwierdzają zapisy art. 14 ust. 3. Podobne zbiory utrzymywane przez wojewodów i określoną grupę miast otrzymują status „zasobu terenowego”. Określanie ich nadal mianem „zasobu państwowego” sugerowałoby spójność organizacyjną i hierarchicznie zorganizowaną administrację specjalną – co nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Trudno też stanowić, aby Główny Geodeta Kraju reprezentował Skarb Państwa w odniesieniu do tych części zasobu geodezyjnego i kartograficznego państwa, których sam nie prowadzi.

Proponowane ustawą zmiany ideowe nie pociągają za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa. Koszty utworzenia Urzędu Katastru, Geodezji i Kartografii ocenia się na 4 442 950 zł w cenach z pierwszej połowy 1995 r. Z UKGiK ściśle związany jest Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, którego koszty utrzymania w roku 1995 należy szacować na 1501 000 zł. Łączne roczne koszty utrzymania państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej, w wysokości ok. 6 mln zł, nie wydają się być zbyt wygórowane, jeśli się zważy, iż utrzymanie resortowego instytutu badawczo-rozwojowego kosztuje państwo ok. 4,5 mln zł. Poza tym państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej stworzono w ustawie warunki do stopniowego przechodzenia na częściowe samofinansowanie. ■